

การจัดการความรู้ :

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

พ.ศ. 2564

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นระบบการจัดการที่สามารถกำหนดขึ้น และนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยทางคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ดำเนินการจัดโครงการ การจัดการความรู้ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้อาจารย์มีความรู้และเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 และเพื่อให้อาจารย์สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

คณะผู้จัดทำ

เมษายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
เป้าหมาย	1
ขั้นตอนกระบวนการในการจัดการความรู้	1
ผลผลิตและผลลัพธ์	2
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21	3
ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21	3
ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	3
การเตรียมผู้เรียนในสังคมศตวรรษที่ 21	3
ผลกระทบต่องานสอน	4
บทบาทของผู้สอนในศตวรรษที่ 21	4
ทักษะของผู้สอนในศตวรรษที่ 21	5
เป้าหมายของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5
กรอบแนวคิดและระบบส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5
มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	6
การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	6
สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	6
การพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21	6
สรุปประเด็นที่ได้จากการจัดการความรู้	8
ภาคผนวก	

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการความรู้ (KM : Knowledge Management) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้าง รวบรวม จัดระบบ เผยแพร่ และถ่ายโอนความรู้ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ทันเวลา และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของคนในองค์กรมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในแบบกระบวนการทันสมัยใหม่ ที่เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้ฐานเทคโนโลยี

ในการนี้คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เห็นสมควรจัดให้มีการจัดการความรู้ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้อาจารย์มีความรู้และเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อให้อาจารย์สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน

2. เป้าหมาย

ในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการโครงการกับการจัดการเรียนการสอน คณะวิทยาการจัดการมีการกำหนดเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายเชิงปริมาณ :

1. คณาจารย์ของคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 90 มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการความรู้
2. คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 20 สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารฉบับนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 ไปยังหน่วยงานอื่นๆ และภาคีเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เป้าหมายเชิงคุณภาพ :

1. คณาจารย์ในคณะวิทยาการจัดการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการโครงการกับการจัดการเรียนการสอนโดยศึกษาจากเอกสารฉบับนี้ ซึ่งมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ในคณะ
2. จัดเตรียมโครงการเพื่อพัฒนาผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

3. ขั้นตอนกระบวนการในการจัดการความรู้

ในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนิน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดโครงการและเป้าหมายของการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับรายวิชา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดบุคลากรเป้าหมาย คือ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำโครงการจัดการความรู้ และได้มีการถอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน คือ ผศ.พรรณนิภา เดชพล และ ผศ.ดร.ณัฐฐา หนองทอง

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อเผยแพร่ไปหน่วยงานอื่นๆ และภาคีเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

4. ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ เอกสารการจัดการความรู้ (KM) เป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน เมื่อนำไปเผยแพร่สู่บุคคลและองค์กรกลุ่มเป้าหมายจะทำให้บุคคลและองค์กรเหล่านั้น สามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21

1. ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้สาระวิชาที่ผู้สอนที่เน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนพยายามค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้ช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชา โดยจะสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ เป็นส่วนช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ท้าโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้ทันสมัย โดยเปลี่ยนเป็นวิธีจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ทักษะหลักๆดังนี้

2.1 ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นตัวกำหนดความพร้อมของผู้เรียน ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือเพื่อเข้าสู่โลกการทำงานในปัจจุบันที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

2.2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อ และเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน เช่น สามารถทำงานร่วมกับคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว รับผิดชอบงานได้ด้วยตนเอง รู้จักพลิกแพลงกระบวนการแก้ไขปัญหาได้ มีทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร รวมถึงการมีมุมมองที่แตกต่าง สามารถเปิดใจกว้างและมีมุมมองว่าโลกใบนี้ไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะประเทศไทย ต้องมองหาโอกาสใหม่ๆที่มีอยู่อย่างมากมาย

2.3 ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์ การเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต การมีภาวะผู้นำ และมีความรับผิดชอบ

3. การเตรียมผู้เรียนในสังคมศตวรรษที่ 21

ผู้สอนจะต้องเตรียมและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี ยอมรับและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะที่หลากหลาย ได้แก่

3.1 การยอมรับความเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

- 3.2 การมีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี มีแนวคิดเชิงบวก ความเป็นผู้อยากรู้อยากเห็นและมีจินตนาการ
- 3.3 การรู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง รวมถึงความสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
- 3.4 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความสามารถในการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และการทำงานร่วมกันผ่านเครือข่าย
- 3.5 การเป็นผู้นำที่ดีและการมีภาวะความเป็นผู้นำ
- 3.6 การมีความคิดริเริ่มในการเป็นผู้ประกอบการ และกล้าคิดกล้าทำ
- 3.7 ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูดและการเขียนที่มีประสิทธิภาพ
- 3.8 การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ
- 3.9 ความสามารถในการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น การนำเสนอด้วยวาจา การนำเสนอข้อมูลโดยรายงานวิจัย การนำเสนอโดยตาราง การนำเสนอด้วยกราฟหรือแผนภูมิ การนำเสนอองค์ความรู้ KM ในเว็บไซต์ และการนำเสนอในสื่อต่างๆ เป็นต้น
- 3.10 ความสามารถในการเรียนรู้ในอาชีพเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ
- 3.11 ความสามารถในการเข้าถึงและการวิเคราะห์สารสนเทศ
- 3.12 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

4. ผลกระทบต่อผู้สอน

การเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโลกให้เป็นหนึ่งเดียวทั้งด้านความคิดมุมมองและการกระทำ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิต จากผลกระทบดังกล่าว ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน ผู้สอนควรเปลี่ยนแปลงจากผู้กระจายความรู้เป็นผู้ประพันธ์การเรียนรู้ โดยช่วยผู้เรียนเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และเปลี่ยนความรู้เป็นภูมิปัญญา

ผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นผู้นำที่มีความยืดหยุ่น ร่วมมือทำวิจัย รู้แนวทางและวิธีการเรียนรู้ที่จะใช้กับผู้เรียนหลายรูปแบบ โดยเฉพาะกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน

ผู้สอนจะต้องปรับแนวคิดใหม่ว่าการเรียนการสอนไม่ได้จำกัดแค่ในห้องเรียนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้สอนต้องใช้เวลาในการให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้ตลอดเวลาไม่ใช่เฉพาะเวลาที่สอนในห้องเรียน

นอกจากนี้ การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการบูรณาการระหว่างสถาบัน ผู้สอน ผู้เรียน และหลักสูตร

5. บทบาทของผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ผู้สอนจะต้องมีบทบาทที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน เป็นผู้แนะแนวทางให้กับผู้เรียน และเป็นผู้เรียนรู้ร่วม กล้าศึกษาในสิ่งที่ตนเองไม่ถนัดเพื่อให้เกิดความร่วมมือหรือมีการบูรณาการกับผู้สอนท่านอื่น

6. ทักษะของผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ผู้สอนในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นผู้สอนที่มีทักษะหลายด้าน ได้แก่ การเป็นผู้มีประสบการณ์ การเรียนรู้แบบใหม่ ทักษะการค้นหาคำความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทักษะการสื่อสาร รวมถึงทักษะวิธีการขยายผลของความรู้ในผู้เรียน ทักษะการเป็นนักประเมินที่ดี และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทักษะการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างบทเรียนและเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ทักษะการจูงใจผู้เรียน และทักษะในการระดมความเห็นหรือทำข้อตกลงร่วมกัน ทักษะการมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. เป้าหมายของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 เป้าหมายหลัก ดังนี้

7.1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม ทักษะชีวิตและการทำงานและทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

7.2 คุณลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะด้านการทำงาน คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ และคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

7.3 เนื้อหา ได้แก่ การอ่าน การเขียน และการคำนวณ

7.4 ความรู้เชิงบูรณาการ เช่น โลก การเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ สิทธิพลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

8. กรอบแนวคิดและระบบส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดและระบบส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

8.1 สารวิชาหลัก ได้แก่

- การอ่าน
- การเขียน
- คณิตศาสตร์

8.2 ทักษะการเรียนรู้วัฒนธรรม 4Cs

- การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)
- การสื่อสาร (Communication)
- การร่วมมือ (Collaboration)
- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

8.3 ทักษะชีวิตและการทำงาน ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การขึ้นนำตนเอง ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ประสิทธิภาพการผลิต และการกล้ารับผิดชอบเมื่อทำผิด รวมถึงความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ

8.4 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ได้แก่ ความสามารถด้านสารสนเทศ การรู้เรื่องสื่อ การรู้เรื่องเทคโนโลยี

9. มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นในเรื่องประเด็นดังต่อไปนี้

- 9.1 เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญ
- 9.2 สร้างความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้นกับวิชาอื่นๆ
- 9.3 เน้นสร้างความรู้และความเข้าใจในเชิงลึก
- 9.4 ยกระดับความสามารถผู้เรียนด้วยการเรียนรู้จากสภาพจริง
- 9.5 ใช้แนวปฏิบัติที่ดีเป็นสื่อการเรียนรู้

10. การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นการสร้างสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด และสร้างรวมถึงพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

11. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีประสิทธิภาพ มีดังนี้

- 11.1 การสร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน
- 11.2 การสนับสนุนทางวิชาการแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ
- 11.3 สร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบโครงงาน
- 11.4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
- 11.5 ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือการเรียนรู้รายบุคคล
- 11.6 นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลความรู้สู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบออนไลน์

12. การพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

- 12.1 การสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และ สามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม
- 12.2 สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย
- 12.3 พัฒนาครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณและทักษะด้านอื่นๆที่สำคัญต่อวิชาชีพ
- 12.4 สร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้

12.5 พัฒนาให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบ การเรียน สติปัญญา จุดแข็ง จุดอ่อนในตัวผู้เรียน

12.6 พัฒนาความสามารถครูให้สูงขึ้นเพื่อนำไปสำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอนและ จัดประสบการณ์ทางการให้เรียนได้เหมาะสม กับบริบททางการเรียนรู้

12.7 สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

12.8 แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนเรียนรู้แบบใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น

12.9 สนับสนุนตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

สรุปประเด็นที่ได้จากการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (KM : Knowledge Management) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้าง รวบรวม จัดระบบ เผยแพร่ และถ่ายโอนความรู้ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ทันเวลา และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของคนในองค์กรมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

การจัดการความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในแบบ กระบวนทัศน์ใหม่ที่เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้ฐานเทคโนโลยี เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในประเทศ เป็นส่วนช่วยเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญ กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องปรับระบบการศึกษาให้ทันสมัย

ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยต้องเปลี่ยนจากเน้นผู้สอนเป็นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ สารวิชาที่ผู้สอนเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนพยายามค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนจะมีบทบาท เป็นผู้ช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของ การเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชา โดยจะสอดแทรกทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้ผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะหลายด้าน ได้แก่ การเป็น ผู้มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ค้นคว้าความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทักษะการสื่อสาร ทักษะวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลที่เป็นจริงและวิธีการขยายผลของความรู้ที่นั่นสู่นักเรียน ทักษะการเป็นนักประเมินที่ดี และการยอมรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทักษะการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างบทเรียน และเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ทักษะการจูงใจผู้เรียนและทักษะในการระดมความเห็นหรือทำข้อตกลง ร่วมกัน ทักษะการมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม

ภาคผนวก

ถาม – ตอบ

ประเด็นคำถาม	คำตอบ
1. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะใดบ้าง	ประกอบด้วย 3 ทักษะ - ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม - ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี - ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ
2. กรอบแนวคิดและระบบส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในประเด็น ทักษะการเรียนรู้นวัตกรรม 4Cs ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง	- การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) - การสื่อสาร (Communication) - การร่วมมือ (Collaboration) - ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
3. มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นในเรื่องใดบ้าง	- เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญ - เน้นสร้างความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้นกับวิชาอื่นๆ - เน้นสร้างความรู้และความเข้าใจในเชิงลึก - เน้นยกระดับความสามารถผู้เรียนด้วยการเรียนรู้จากสภาพจริง - เน้นใช้แนวปฏิบัติที่ดีเป็นสื่อการเรียนรู้

การจัดการความรู้ :

การบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

พ.ศ. ๒๕๖๔

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) คือการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถ เข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ กำหนดประเด็นความรู้ในเรื่องของการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอน ที่มีผลต่อนักศึกษาโดยตรง ซึ่งคณะวิทยาการจัดการ มีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มากด้วยประสบการณ์และ ความรู้ จึงได้จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้การบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียน การสอนและบริการวิชาการ ในวันพฤหัสบดีที่ ๘ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมคณะวิทยาการ จัดการ ชั้น ๘ อาคาร ๒๒ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อเป็นการนำความรู้ที่ มีคุณภาพซึ่งมีอยู่ในตัวบุคคลนำมาถ่ายทอด แบ่งปันความรู้สู่อาจารย์ภายในคณะ อันจะนำไปใช้ในการ จัดกิจกรรมโครงการเสริมหลักสูตรให้กับผู้เรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

เมษายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	[๑]
บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
เป้าหมาย	๑
ขั้นตอนกระบวนการในการจัดการความรู้	๒
ผลผลิตและผลลัพธ์	๒
แนวปฏิบัติที่ดีในการบูรณาการโครงการกับการจัดการเรียนการสอน	๓
ความหมายและความสำคัญของการบูรณาการพันธกิจ	๓
รูปแบบของการบูรณาการพันธกิจ	๕
ผลลัพธ์และแนวโน้มของผลการดำเนินการบูรณาการพันธกิจ	๑๗
คุณค่าต่อองค์กรจากการมีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการบูรณาการพันธกิจ	๑๗
ภาคผนวก	๑๘

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือสำคัญในการรวบรวมความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับสูง และเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีการประสบการณ์ตรงตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดในมาตรา ๑๑ ว่า ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอโดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและเหมาะสมต่อสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถสร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

การบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง การปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากธรรมชาติและการเชื่อมโยงเนื้อหารายวิชาและหลักสูตรที่ผสมผสานเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างบูรณาการและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้บุคลากรสายวิชาการได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ และส่งเสริมให้บุคลากรสามารถบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ

ในการนี้คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เห็นสมควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อให้อาจารย์เข้าถึงการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ ๒) เพื่อให้อาจารย์ได้ทราบขั้นตอนและการจัดเตรียมงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการได้

๒. เป้าหมาย

ในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ คณะวิทยาการจัดการมีการกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

เป้าหมายเชิงปริมาณ :

๑. คณาจารย์ของคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ ๙๐ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการความรู้
๒. คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ ๒๐ นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารฉบับนี้ไปบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ
๓. มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการไปยังหน่วยงานอื่นๆ และภาคีเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เป้าหมายเชิงคุณภาพ :

๑. คณาจารย์ในคณะวิทยาการจัดการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ โดยศึกษาจากเอกสารฉบับนี้ซึ่งมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ในคณะ
๒. จัดเตรียมงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ

๓. ขั้นตอนกระบวนการในการจัดการความรู้

ในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการคณะวิทยาการจัดการ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดโครงการ/งานวิจัยและเป้าหมายของการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับรายวิชา

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดบุคลากรเป้าหมาย ได้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตร

ขั้นตอนที่ ๓ จัดเตรียมแผนการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการเพื่อค้นหาแนวการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบูรณาการ

ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำโครงการจัดการความรู้ และได้มีการถอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๒ ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรยุทธ ทองคำ และ ดร.สุธิชา เชญชาญ

ขั้นตอนที่ ๕ รวบรวมความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการเพื่อเผยแพร่ไปหน่วยงานอื่นๆ และภาคีเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

๔. ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ ได้แก่ โครงการ/งานวิจัยต่างๆ ที่บูรณาการรายวิชาในภาคการศึกษา ๒๕๖๔ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการเมื่อนำไปเผยแพร่สู่บุคคลและองค์กรกลุ่มเป้าหมายจะทำให้บุคคลและองค์กรเหล่านั้นสามารถเข้าใจและสามารถจัดเตรียมโครงการที่จะบูรณาการเรียนการสอนได้

แนวปฏิบัติที่ดีในการบูรณาการโครงการกับการจัดการเรียนการสอน

การบูรณาการพันธกิจ

๑. ความหมายและความสำคัญของการบูรณาการพันธกิจ

๑.๑ ความหมายการบูรณาการ

การบูรณาการ คือ กระบวนการการนำความรู้วิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน นำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานให้กลมกลืน เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกันเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่าการให้เนื้อหาโดยอาจารย์เป็นผู้กำหนด

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรงให้แก่ ผู้เรียน โดยการเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ในศาสตร์ หรือสาขา หรือวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา (Cognitive) ทักษะ (Skill) และจิตใจ (Affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

การวิจัย คือ การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบ โดยอาศัยอุปกรณ์หรือวิธีการ เพื่อหาคำตอบที่แท้จริง หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎี หรือแนวทางในการปฏิบัติ

ดังนั้น การบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ จึงหมายถึงการนำเอาศาสตร์ของการวิจัย การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันให้กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน จนมีความสมบูรณ์ครบถ้วนในตัวเอง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น เกิดองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา ชุมชนที่รับบริการ และมหาวิทยาลัย เป็นต้น

๑.๒ ความหมายพันธกิจ

พันธกิจ (Mission) คือ ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ ประการ ดังนี้

๑) **การผลิตบัณฑิต** คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด (ที่มา : คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓, สกอ.)

๒) **การวิจัย** คือ กระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนในการค้นหาคำตอบของปัญหา หรือการแสวงหาความรู้ใหม่ ตลอดจนถึงการประดิษฐ์ คิดค้นที่ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าหรือทดลอง วิเคราะห์ และ ตีความข้อมูลตลอดจนสรุปผลอย่างเป็นระบบ (ที่มา : คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓, สกอ.)

๓) **การบริการวิชาการแก่สังคม** คือ กิจกรรมหรือโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมภายนอกสถาบันการศึกษา หรือเป็นการให้บริการที่จัดในสถาบันการศึกษา โดยมีบุคคลภายนอกเข้ามาใช้บริการ (ที่มา : คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓, สกอ.)

๔) **การทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม** คือ การดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ โดยเห็น

ถึงความสำคัญและคุณค่าเรื่องศิลปะและวัฒนธรรมที่จำต้องปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาสิ่งที่ดีงาม ความมีสุนทรีย์ และวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สวยงามอย่างมีรสนิยมให้เกิดในจิตสำนึก และในวิถีชีวิต มีความเชื่อมั่นในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมใหม่ๆ สถานศึกษาจึงมีนโยบายและการดำเนินงานทั้งในระดับบุคคลและสถาบัน โดยมีระบบกลไกเป็นหน่วยส่งเสริม สนับสนุนในลักษณะโครงการและส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้วิถีชีวิตและบรรยากาศในมหาวิทยาลัยน่าอยู่มีชีวิตที่มีคุณค่าอย่างมีรสนิยม และสามารถอยู่ในสังคมด้วยความเข้าใจ มีน้ำใจอย่างมีความสุข (ที่มา : คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๔ ของ สมศ.)

๑.๓ การบูรณาการพันธกิจ

การบูรณาการพันธกิจ หมายถึง การดำเนินการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างผสมผสานกลมกลืน เป็นองค์รวมอันส่งผลให้มหาวิทยาลัยหรือคณะ สามารถปฏิบัติการดังกล่าวได้ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และภายนอก ได้กำหนดให้มีการบูรณาการพันธกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์แบบองค์รวม ดังนี้

๑) ด้านการวิจัยกำหนดให้มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้กระบวนการวิจัยในวิชาต่างๆ ที่ไม่ใช่วิชาที่สอนการวิจัย

๒) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมกำหนดให้มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง ใช้ความรู้ไปให้บริการวิชาการ และอาจารย์ผู้สอนนำความรู้จากประสบการณ์จริงมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และกำหนดให้มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย เพื่อทำการวิจัยพัฒนางานบริการทางวิชาการ การนำผลการวิจัยไปให้บริการทางวิชาการ และพัฒนาโจทย์การวิจัยจากงานบริการทางวิชาการ

๓) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกำหนดให้มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนซึมซับความงดงามของศิลปะและวัฒนธรรม และมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑.๔ รูปแบบของการบูรณาการพันธกิจ

จากองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพทำให้ได้ รูปแบบของการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัย จำนวน ๔ แบบ ดังนี้

๑) การบูรณาการกระบวนการวิจัยกับการเรียนการสอน

๒) การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

๓) การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

๔) การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย

๑.๕ ประโยชน์ของการบูรณาการ

๑) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง และมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง

๒) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และความเข้าใจ ในลักษณะองค์รวมจากการปฏิบัติจริง

๓) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ และความเข้าใจ จากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว

๔) เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน หรือประสานงานร่วมกันอย่างมี

ความสุข

๕) เป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนได้คิดวิธีการหรือนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๒. รูปแบบของการบูรณาการพันธกิจ

๒.๑ การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

การนำภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนที่นำการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทางการเรียนการสอน หรือองค์กรนักศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการสืบสาน และธำรงรักษา ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชุมชน และของชาติ

กิจกรรมนักศึกษาหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่คณะจัดขึ้นเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร แต่เป็นการมุ่งเสริมสร้างประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ พัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ สุขภาพ ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักศึกษา

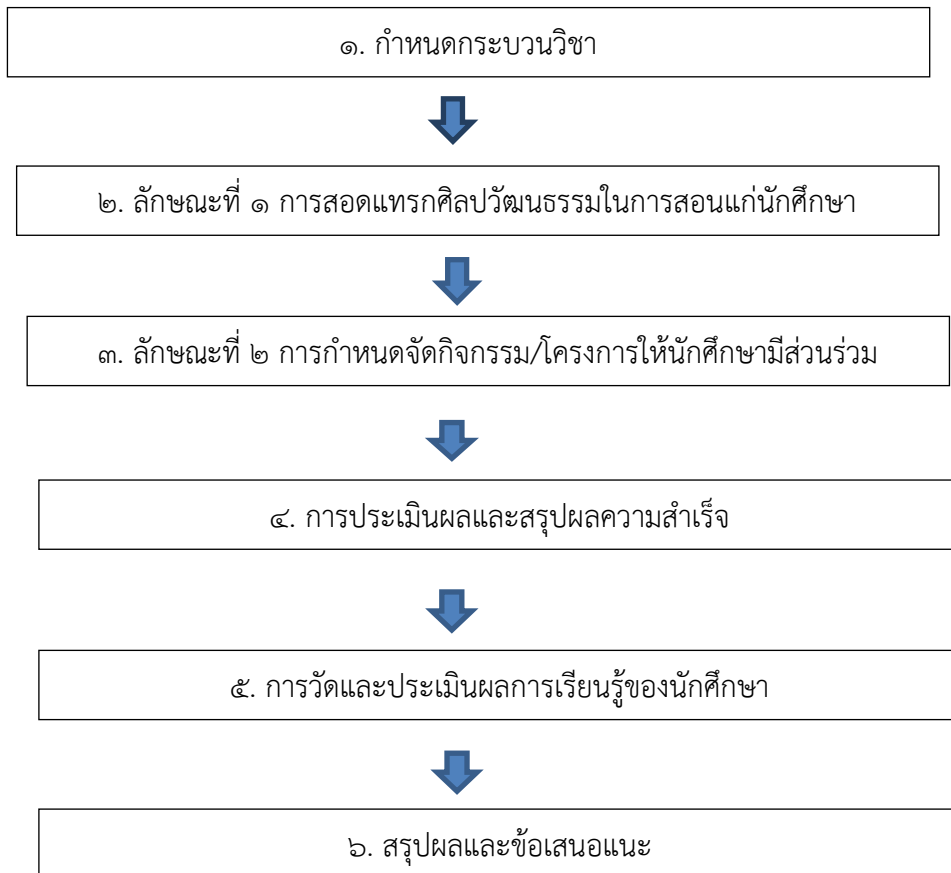
การบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาซึมซับความงดงามของศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงรักษาศิลปะและวัฒนธรรม

๑. รูปแบบการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา สามารถ แบ่งออกได้เป็น ๒ รูปแบบ คือ การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับกิจกรรมนักศึกษา

รูปแบบที่ ๑ การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีดำเนินงาน

๑. คณะกำหนดงบประมาณสนับสนุนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมบรรจุไว้ในแผน
๒. สาขาวิชากำหนดรายวิชาที่จะบูรณาการ อาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาที่สอน เพื่อกำหนดกิจกรรม/โครงการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชานั้นๆ
๓. อาจารย์ผู้สอนระบุกิจกรรมการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอน ไว้ในหมวดแผนการสอนและการประเมินผลของรายวิชา (มคอ.๓ หรือ มคอ.๔)
๔. อาจารย์ผู้สอนนำความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมมาสอนนักศึกษา หรือให้นักศึกษาทำกิจกรรม/โครงการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้หลักการของ PDCA ในการดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม
๕. ในกรณีที่อาจารย์นำความรู้มาสอนนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา ตามรูปแบบที่อาจารย์กำหนด เช่น การสอบ ใบงาน การทำรายงาน การค้นคว้า อื่นๆ

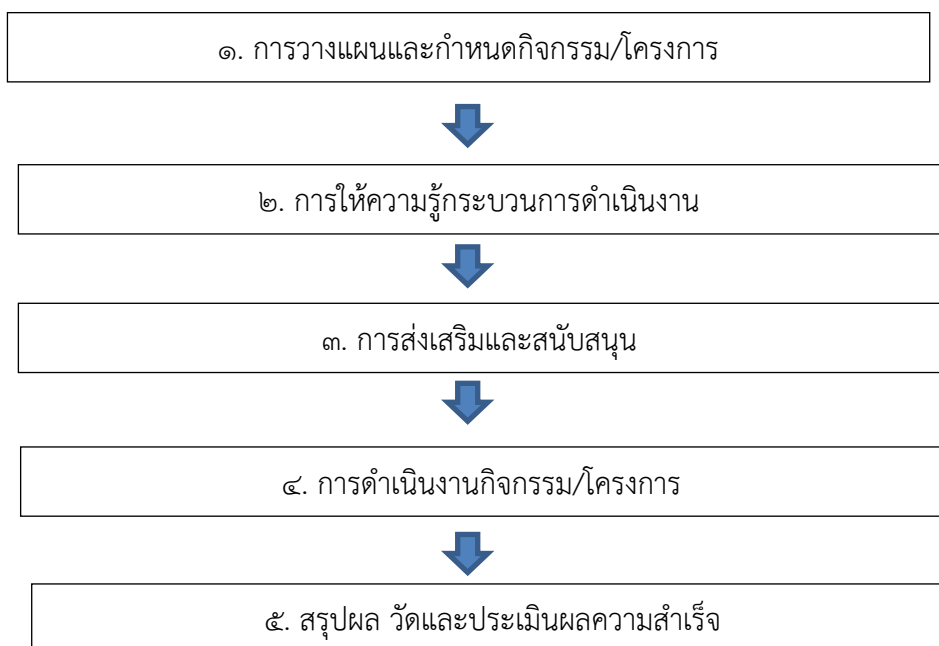
๖. ในกรณีที่อาจารย์มอบหมายกิจกรรม/โครงการให้นักศึกษาทำ นักศึกษาต้องประเมินผลงานของตนเอง และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๗. อาจารย์สังเกตพฤติกรรม วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจากผลงานของนักศึกษา

๘. อาจารย์สรุปผลการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะไว้ใน มคอ.๕ หรือ มคอ.๖ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไป

รูปแบบที่ ๒ การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับกิจกรรมนักศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

๑. คณะกำหนดงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ต้องการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา โดยหน่วยพัฒนาคุณภาพนักศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกับองค์กรนักศึกษา

๒. หน่วยพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ชี้แจงให้องค์กรนักศึกษาได้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้ความรู้การจัดทำโครงการ และกระบวนการดำเนินงานPDCA แก่นักศึกษา

๓. หน่วยพัฒนาคุณภาพนักศึกษา หรืออาจารย์ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาจัดทำกิจกรรม/โครงการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามแผนการดำเนินงาน

๔. นักศึกษาดำเนินงานโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นำกระบวนการ PDCA มาใช้อย่างครบถ้วน โดยกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับความงดงามของศิลปวัฒนธรรม ผลงานหรือกิจกรรมที่ดำเนินการ และความรู้เกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้ชัดเจน และสามารถวัดผลได้

๕. นักศึกษาประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการตามตัวชี้วัด สรุปผลการดำเนินงาน
ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงพัฒนา

๒. ผู้มีบทบาทในการสนับสนุนการบูรณาการ

๒.๑ บทบาทของคณะกรรมการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. จัดทำแผนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร
ประจำส่วนงาน
๒. จัดระบบและกลไกการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนทำนุบำรุงศิลปะและ
วัฒนธรรม
๓. สนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษานำความรู้ในรายวิชาไปจัดกิจกรรม/โครงการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม
๔. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
๕. สรุปและประเมินผลความสำเร็จของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในภาพรวมของคณะ จาก
กิจกรรม/โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการ
๖. นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาระบบ กลไก และแผนการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม

๒.๒ บทบาทของหน่วยพัฒนาคุณภาพนักศึกษา

๑. จัดประชุมร่วมระหว่าง หน่วยพัฒนาคุณภาพนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และองค์กร
นักศึกษาเพื่อวางแผนและจัดทำแผนการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในแต่ละปีการศึกษา
๒. รวบรวมโครงการและกิจกรรมนักศึกษา
๓. จัดอบรมเสริมความรู้ ฝึกทักษะและประสบการณ์ ในการจัดทำโครงการ โดยนำ
กระบวนการ PDCA มาใช้อย่างครบถ้วน
๔. สรุปผลและประเมินแผนกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวม

๒.๓ บทบาทของคณะ และสาขาวิชา

๑. คณะกำหนดนโยบายและมาตรการให้อาจารย์บูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับ
การเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
๒. คณะจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรม/โครงการ
๓. คณะจัดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักศึกษา

๔. สาขาวิชาบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรม นักศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา โดยกำหนดรายวิชาที่จะบูรณาการให้ชัดเจนและติดตามการจัดทำมคอ.๓ หรือ มคอ.๔ และ มคอ.๕ หรือ มคอ.๖ ของอาจารย์

๕. สาขาวิชาประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

๒.๔ บทบาทของอาจารย์

๑. ส่งเสริม และสนับสนุนให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการสืบสาน อารังรักษา ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๒. แนะนำและให้คำปรึกษาด้านการจัดกิจกรรม/โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับ องค์กร นักศึกษาหรือชมรมนักศึกษา

๓. ทำแผนการสอนที่บูรณาการกับงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยระบุวัตถุประสงค์ และ กิจกรรม/โครงการให้ชัดเจนไว้ใน มคอ.๓ หรือ มคอ.๔ หมวดแผนการสอนและการประเมินผล

๔. สอนแบบบูรณาการกับงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๕. ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของการบูรณาการที่วางแผนไว้

๖. สรุปผลการเรียนรู้ ปัญหา ข้อเสนอแนะ และวิธีปรับปรุงแก้ไขไว้ใน มคอ.๕ หรือ มคอ.๖

๒.๒ การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย การให้บริการทางวิชาการเป็นการทำประโยชน์แก่สังคม อีกทั้ง ยังช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ อันจะนำไปสู่ การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ ของอาจารย์ การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาในอนาคต

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน จะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูง มีศักยภาพทางวิชาการดี มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ประยุกต์ใช้ความรู้กับชุมชนได้มากขึ้น และมีเจตคติ ที่ดีต่อการรับใช้ชุมชนและสังคม

๑. รูปแบบการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน

รูปแบบที่ ๑ รายวิชาเป็นตัวตั้งในการบูรณาการ

อาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการ ที่อาจารย์ได้บริการวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการมาบูรณาการ ในรายวิชาที่มีเนื้อหาสอดคล้อง โดยการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และมอบหมายงานให้นักศึกษาทำ

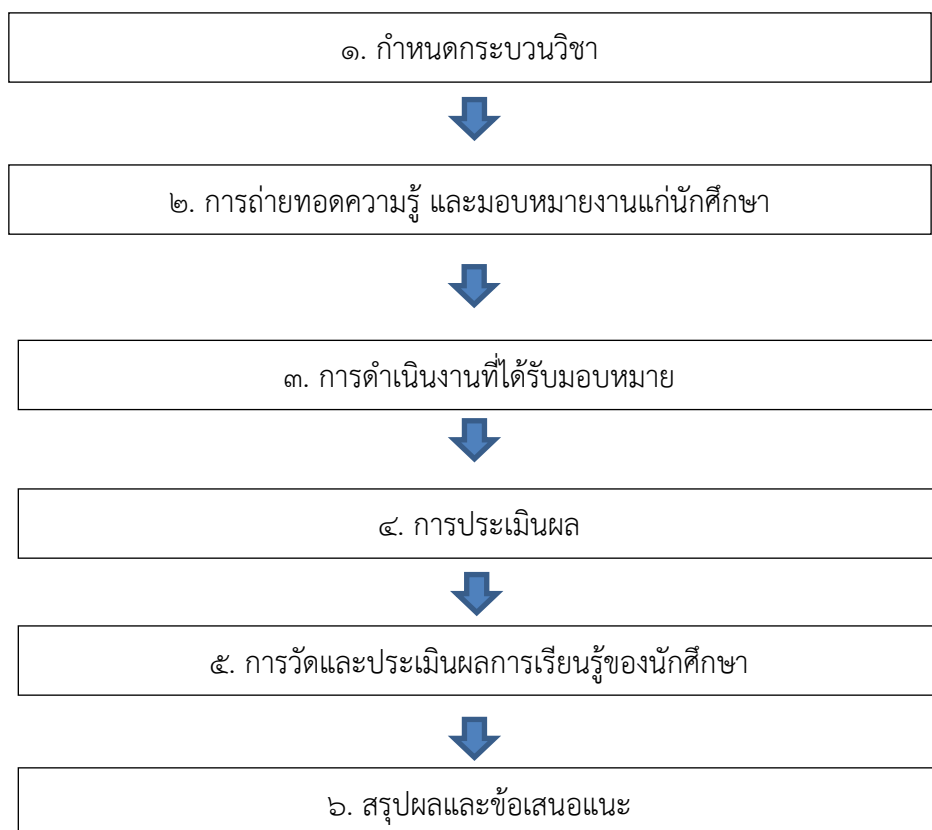
รูปแบบที่ ๒ โครงการบริการวิชาการเป็นตัวตั้งในการบูรณาการ

การจัดโครงการบริการวิชาการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยอาจารย์และ นักศึกษานำความรู้จากรายวิชาไปถ่ายทอดให้แก่ชุมชน และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริงร่วมกับชุมชนภายใต้ โครงการบริการวิชาการ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนนำความรู้จากประสบการณ์จริงมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และให้นักศึกษาได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง

๒. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

รูปแบบที่ ๑ รายวิชาเป็นตัวตั้งในการบูรณาการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

๑. สาขาวิชากำหนดรายวิชาที่จะบูรณาการ อาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาที่สอน เพื่อนำกระบวนการบริการวิชาการแก่สังคมมาใช้ในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา

๒. อาจารย์ผู้สอนระบุกิจกรรมการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนไว้ในหมวดแผนการสอนและการประเมินผลของรายวิชา(มคอ.๓ หรือ มคอ.๔)

๓. อาจารย์ผู้สอนจัดการเรียนการสอน โดยการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการ บริการวิชาการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี และมอบหมายงานให้นักศึกษาไปดำเนินการ

๔. นักศึกษาค้นคว้า และดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อศึกษาหาความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในระดับชั้นเรียน

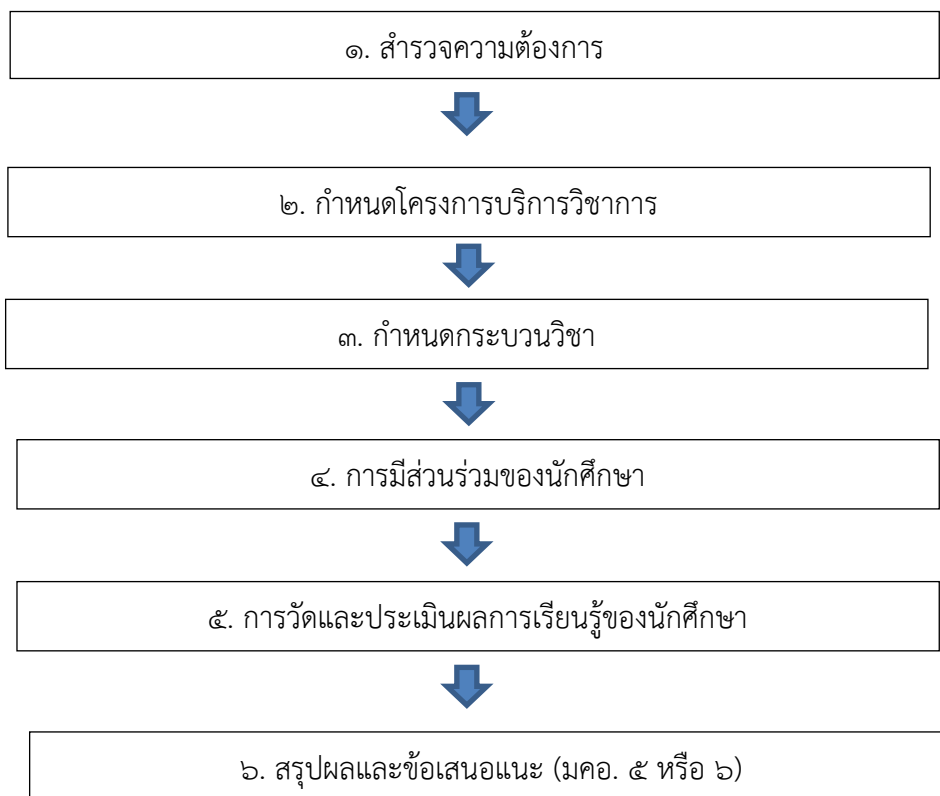
๕. นักศึกษาประเมินผลงานของตนเอง และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน

๖. อาจารย์ผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจากผลงานของนักศึกษา

๗. อาจารย์ผู้สอนสรุปผลการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะไว้ใน มคอ.๕ หรือ มคอ.๖ เพื่อใช้เป็น แนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไป

รูปแบบที่ ๒ โครงการบริการวิชาการเป็นตัวตั้งในการบูรณาการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

๑. คณะสำรวจความต้องการของชุมชน
๒. จัดทำแผนโครงการบริการวิชาการที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน ตามความถนัดและ ความเชี่ยวชาญของคณะ
๓. สาขาวิชาพิจารณาและกำหนดรายวิชาที่สอดคล้องกับองค์ความรู้จากโครงการบริการวิชาการ
๔. อาจารย์ผู้สอนระบุกิจกรรมการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนไว้ในหมวดแผนการสอนและการประเมินผลของรายวิชา (มคอ.๓ หรือ มคอ.๔)
๕. ดำเนินการโครงการ โดยกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติศึกษาค้นคว้าร่วมกับชุมชน
๖. อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงานโครงการ โดยอาจารย์ สังเกตพฤติกรรม วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจากผลงานของนักศึกษา
๗. อาจารย์ผู้สอนสรุปผลการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะไว้ใน มคอ.๕ หรือ มคอ.๖ เพื่อใช้เป็น แนวทางในการดำเนินงานและปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไป ตลอดจนมีการติดตามผลการนำไปใช้ของชุมชน

๓. ผู้มีบทบาทในการสนับสนุนการบูรณาการ

๓.๑ บทบาทของคณะ

๑. คณะกำหนดนโยบายและมาตรการให้อาจารย์บูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน
๒. คณะจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการ

๓.๒ บทบาทของคณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม

๑. สำรวจความต้องการของผู้รับบริการวิชาการ ได้แก่ ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ เป็นต้น
๒. จัดทำแผนบริการวิชาการที่สอดคล้องกับจุดเน้น ความถนัด และความเชี่ยวชาญของคณะที่เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารประจำส่วนงาน
๓. จัดระบบ และกลไกส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนบริการวิชาการ
๔. สนับสนุนให้อาจารย์และศึกษานำความรู้ในรายวิชาไปจัดโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่องค์กร ชุมชน หรือสังคม
๕. ประสานความร่วมมือกับสาขาวิชา เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคม
๖. สรุปและประเมินผลความสำเร็จของการบริการวิชาการแก่สังคมในภาพรวมของคณะจากกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการตามแผน
๗. นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาระบบ กลไก และแผนการ ให้บริการวิชาการต่อไป

๓.๓ บทบาทของสาขาวิชา

๑. สาขาวิชากำหนดนโยบายและมาตรการให้อาจารย์บูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

๒. สาขาวิชาวางแผนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา โดยกำหนดรายวิชาที่จะบูรณาการให้ชัดเจน และติดตามการจัดทำมคอ.๓ หรือ มคอ.๔ และ มคอ.๕ หรือ มคอ.๖ ของอาจารย์ผู้สอน

๓. สาขาวิชาจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับงานบริการวิชาการ

๓.๔ บทบาทของอาจารย์

๑. พัฒนาศักยภาพของตนเองในการบริการวิชาการแก่สังคม

๒. สร้างงานบริการวิชาการแก่สังคม

๓. จัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเอง

๔. สอนแบบบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

๕. ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

๒.๓ การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย เป็นการทำประโยชน์แก่ชุมชน และสังคม ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ พัฒนางานและบุคลากรของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง การวิจัยการประเมินผลโครงการไม่จัดเป็นการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย เพราะเป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการต้องทำในการดำเนินงานปกติเพื่อนำผลมาปรับปรุง โครงการ

๑. รูปแบบการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย

รูปแบบที่ ๑ การพัฒนาต่อยอดงานบริการวิชาการแก่สังคมไปสู่งานวิจัย

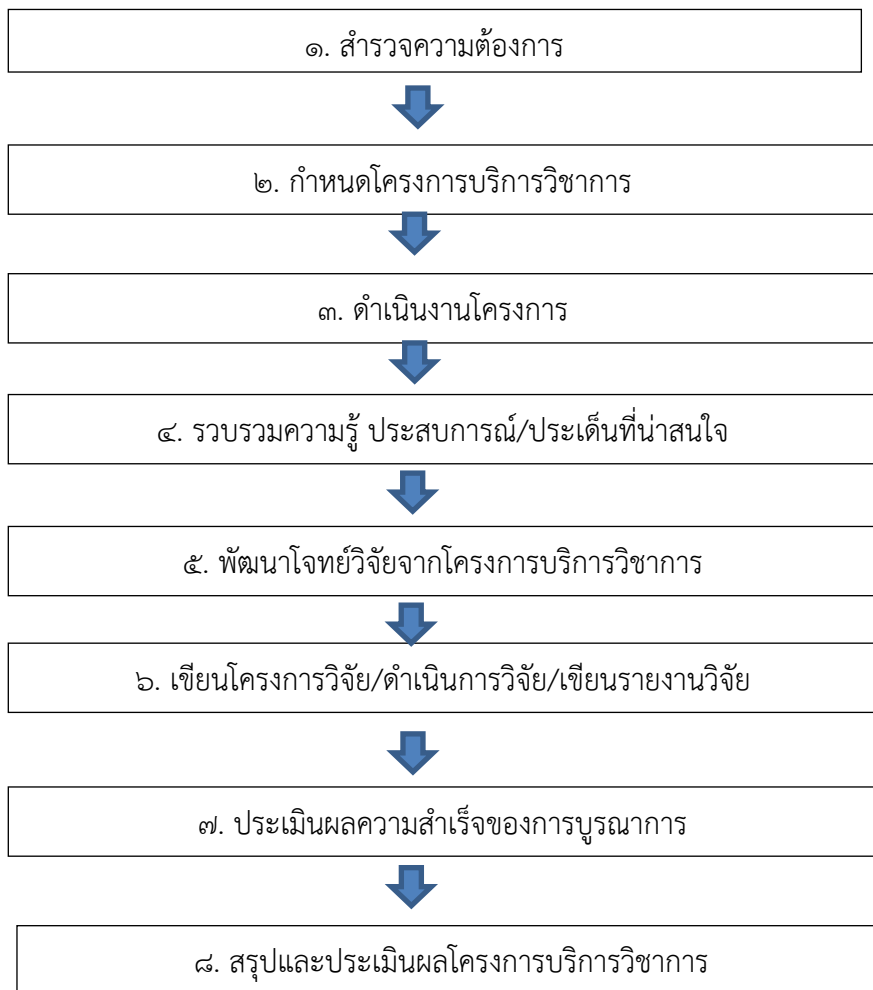
เมื่ออาจารย์ให้บริการวิชาการแก่สังคมแล้วพบว่ามีความรู้และประสบการณ์ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ จึงนำมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย ก่อให้เกิดผลงานวิจัยที่บูรณาการกับงานบริการวิชาการ

รูปแบบที่ ๒ การนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปสู่งานบริการวิชาการ

เมื่ออาจารย์ค้นหาคำถามหรือความรู้จากงานวิจัย แล้วนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงและใช้ประโยชน์จริงในการบริการวิชาการที่ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยมีผลงานวิจัยเป็นฐานในการดำเนินงานการให้บริการวิชาการแก่สังคม

๒. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

รูปแบบที่ ๑ การพัฒนาต่อยอดงานบริการวิชาการแก่สังคมไปสู่งานวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

๑. สำรวจความต้องการของผู้รับบริการ ได้แก่ ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงาน วิชาชีพ หรือความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ

๒. คณะกำหนดโครงการบริการวิชาการ/จัดทำแผนการบริการวิชาการที่สอดคล้องกับจุดเน้น ความถนัด และความเชี่ยวชาญของคณะ ที่เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ

๓. คณะวางแผนการบูรณาการ และดำเนินการโครงการบริการวิชาการ

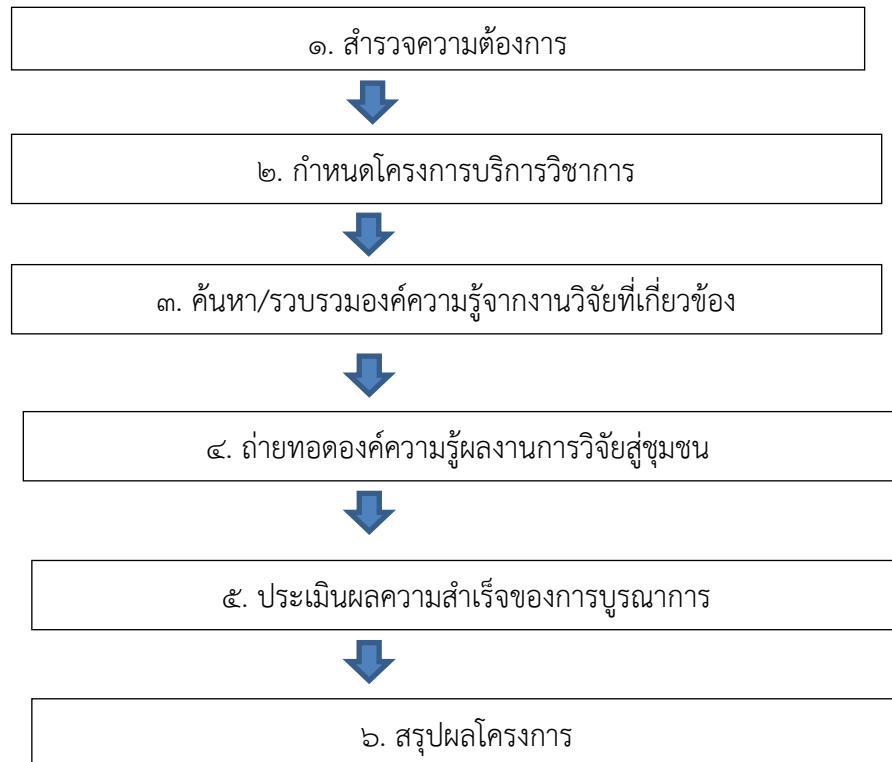
๔. รวบรวมความรู้ และประเด็นที่น่าสนใจจากโครงการพัฒนาต่อยอดเป็นโจทย์วิจัย

๕. เขียนโครงการวิจัยจากประเด็นความรู้ที่น่าสนใจที่แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการกับโครงการ บริการวิชาการ และดำเนินการโครงการวิจัย เขียนรายงานการวิจัยให้แล้วเสร็จภายในปีการศึกษาที่ประเมิน

๖. ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

๗. สรุปและประเมินผลโครงการบริการวิชาการกับงานวิจัย

รูปแบบที่ ๒ การนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปสู่งานบริการวิชาการ
ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

๑. คณะตรวจสอบความต้องการ และปัญหาของชุมชน
๒. คณะกำหนดโครงการบริการวิชาการบรรจุไว้ในแผนการบริการวิชาการ
๓. ค้นหาและรวบรวมองค์ความรู้จากงานวิจัยของคณะที่เกี่ยวข้องกับโครงการบริการวิชาการ
ที่สอดคล้องกับความต้องการ หรือปัญหาของชุมชน
๔. ดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ โดยใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยถ่ายทอดสู่ชุมชน
๕. ประเมินผลความสำเร็จของโครงการ โดยประเมินผลการเรียนรู้ของผู้รับบริการหรือชุมชน ในด้าน
ความพึงพอใจ ความรู้ ความเข้าใจ และประโยชน์ที่ได้รับเพื่อการพัฒนาชุมชน
๖. สรุปผลโครงการ
๗. ติดตามผลกระทบและประโยชน์ของการให้บริการ เช่น หลังจากการให้บริการ ภายใน ๓ เดือน
หรือ ๖ เดือน ควรมีการติดตามผลการนำไปใช้ของชุมชนว่ามีประโยชน์หรือผลกระทบมากน้อยเพียงใด

๓. ผู้มีบทบาทในการสนับสนุนการบูรณาการ

๓.๑ บทบาทของคณะ

๑. คณะกำหนดนโยบายและมาตรการให้อาจารย์บูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย
๒. คณะจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการบริการวิชาการแก่คณาจารย์

๓.๒ บทบาทของคณะกรรมการ

๑. สำรวจความต้องการ และปัญหาของผู้รับบริการวิชาการ ได้แก่ ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ เป็นต้น
๒. จัดทำแผนบริการวิชาการที่สอดคล้องกับจุดเน้น ความเชี่ยวชาญของคณะ และเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารประจำส่วนงาน
๓. จัดระบบและกลไกส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนบริการวิชาการ
๔. สนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษานำความรู้ในรายวิชาไปจัดโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่องค์กร ชุมชน หรือสังคม
๕. ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบเป้าหมายของโครงการบริการวิชาการกับงานวิจัยให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
๖. ค้นหาและรวบรวมองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการบริการวิชาการ
๗. สรุปและประเมินผลความสำเร็จของการบริการวิชาการแก่สังคมในภาพรวมของคณะ

๓.๓ บทบาทของหน่วยวิจัยและวิเทศสัมพันธ์

๑. จัดทำแผนงานวิจัยที่มีการบูรณาการวิจัยร่วมกับการบริการวิชาการแก่สังคม
๒. จัดระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรือสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม
๓. จัดหาแหล่งทุนวิจัยให้นักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัยของคณะ
๔. ฝึกอบรมการทำวิจัยให้แก่อาจารย์และนักวิจัยรุ่นใหม่
๕. รวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ที่คนทั่วไปเข้าใจได้
๖. เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ

๓.๔ บทบาทของสาขาวิชา

๑. สาขาวิชากำหนดมาตรการให้อาจารย์บูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย
๒. สาขาวิชาวางแผนการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย
๓. สาขาวิชาจัดทำแผนการวิจัยที่มีการบูรณาการกับการบริการวิชาการ

๔. สาขาวิชาจัดโครงการบริการวิชาการที่เน้นการมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักศึกษา

๓.๕ บทบาทของอาจารย์

๑. พัฒนาศักยภาพของตนเองในการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย
๒. ทำงานบริการวิชาการแก่สังคมที่บูรณาการกับการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ
๓. ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัยของตนเองและ

นักศึกษา

๔. ผลลัพธ์และแนวโน้มของผลการดำเนินการบูรณาการพันธกิจ

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับพันธกิจ จะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรงให้นักศึกษา นักศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวในลักษณะองค์รวม ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง และมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา(Cognitive) ทักษะ (Skill) และจิตใจ (Affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนช่วยให้อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาได้ทำงานร่วมกัน หรือประสานงานร่วมกันอย่าง มีความสุข และส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนได้คิดวิธีการหรือนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕. คุณค่าต่อองค์กรจากการมีวิปฏิบัติที่ดีด้านการบูรณาการพันธกิจ

- ๑) มีแนวทางการดำเนินงานการบูรณาการการเรียนการสอนกับพันธกิจที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้
- ๒) ก่อให้เกิดการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทันสมัย ที่ทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษาและอาจารย์อย่างต่อเนื่อง
- ๓) มีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนตามวงจร PDCA ที่สามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม
- ๔) สร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักศึกษา ผู้ปกครอง นายจ้าง ในระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปปรับใช้กับการทำงานในชีวิตจริง ได้อย่างเหมาะสม

ภาคผนวก

สรุปประเด็นที่ได้จากการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ

หน้าที่หลักการจัดการความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ คือ การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ ควรเริ่มด้วยการสอนที่เน้นความลึกของรายวิชา และความกว้างในการเชื่อมโยงกับวิชาอื่นๆ หลังจากนั้น การลงไปบริการวิชาการควรที่จะนำความรู้ในศาสตร์ที่ใช้สอนลงไปบริการวิชาการต่อชุมชน เพื่อให้รู้ว่าความรู้ที่ใช้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

เมื่อบริการวิชาการแล้ว ควรนำผลที่ได้มาเขียนเป็นบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่เป็นผลงานและเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป หรือสรุปได้ว่าควรมีการบูรณาการทั้งในด้านความรู้จากการสอน การบริการวิชาการ การวิจัย เพื่อให้การลงชุมชนสามารถใช้ได้ทั้งความรู้ เกิดประโยชน์แก่ชุมชน และได้บทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการ เป็นการทำหนึ่งอย่างแต่ได้ประโยชน์ถึงสามอย่าง

ผศ.ดร.สุรยุทธ ทองคำ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และดร.สุธิชา เชษฐาญ อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้ยกตัวอย่างโครงการบริการวิชาการที่ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ซึ่งได้จัดทำโครงการการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด โดยเริ่มจากการลงไปศึกษาเก็บข้อมูล ของชาวบ้านที่นำขยะมาขายให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด การบริหารโครงการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด ทำให้พบปัญหาของโครงการที่เกิดขึ้น (pain point) และอาจารย์ได้นำปัญหากลับมาวิเคราะห์ร่วมกันที่มหาวิทยาลัย และนำข้อมูลกลับไปปรึกษาและเสนอกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพนียด ทำให้ชุมชนได้รู้ถึงสาเหตุ ต้นตอของปัญหาในการจัดการโครงการรับซื้อขยะ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเพนียดดำเนินการแก้ไขและวางแผนการแก้ไขปัญหาขยะในระยะยาว ซึ่งผลจากการบริการวิชาการในครั้งนี้ อาจารย์ได้นำมาเขียนเป็นบทความวิจัยและตีพิมพ์ในการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต และเกิดองค์ความรู้สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้นักศึกษา

ในส่วนของอาจารย์ ดร.สุธิชา เชษฐาญ ได้แลกเปลี่ยนในเรื่องของการเรียนการสอน ดังนี้ อาจารย์ต้องมีการพัฒนาการสอน โดยในส่วนของตัวเองเองนั้น ในช่วงแรกของการสอนจะยึดเอาตัวอาจารย์เป็นหลักว่าต้องการสอนอะไร หรือเตรียมอะไรมาสอน โดยไม่ได้ดูความต้องการที่แท้จริงของนักศึกษา (empathy) ทำให้ความสนใจของนักศึกษามีน้อย อาจารย์จึงควรปรับวิธีคิดและวิธีสอน โดยดูในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาวิชา บริบทของสังคมในปัจจุบันและความสนใจของนักศึกษา ประกอบเข้าด้วยกันทั้งสามส่วน ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจในการเรียน เพราะรู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ในส่วนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้มี อาจารย์ดร.อุษณี จิตติมณี ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นเรื่องอย่างไรถึงจะมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษาและคนในชุมชน เพื่อให้ได้ประเด็นที่เป็นความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง และเกิดการบูรณาการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และอาจารย์กิตติวัลย์ ทองอร่าม ได้แลกเปลี่ยนในประเด็นเรื่องการลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อการบริการวิชาการ และงานวิจัย ควรลงพื้นที่หลายครั้ง ดำเนินการในรูปแบบไม่เป็นทางการ และควรลงพื้นที่เดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ประเด็นที่คนในชุมชนต้องการและเป็นปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งในส่วน of อาจารย์กิตติวัลย์ ทองอร่าม ได้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ผลลัพธ์ที่ดี อีกทั้งยังได้เครือข่ายสมาชิกเพิ่มขึ้นด้วย และเสนอแนะเพิ่มเติมให้ในการดำเนินโครงการงานวิจัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและบริการวิชาการ เมื่อดำเนินโครงการเสร็จแล้วควรมีการติดตามผลการดำเนินโครงการโดยการตั้งกลุ่มไลน์ในแต่ละโครงการและเชิญวิทยากรเข้ากลุ่มไลน์ด้วย เพื่อที่จะได้สามารถตอบข้อซักถามของคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้อีกช่องทางหนึ่ง